

ECOFIN-neuvoston 5.5.2026 ja Euroryhmän 4.5.2026 kokoukset, Bryssel; Yhteenvetoraportti

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto (ECOFIN) 5.5.2026 ja Euroryhmä 4.5.2026, Bryssel

Ecofin-neuvosto saavutti yleisnäkemyksen asetusehdotuksesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) ja Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) pääsystä arvonlisäverotietoihin unionin tasolla. Komissio jätti kaksi lausumaa pöytäkirjaan.

Neuvosto kävi ohjauskeskustelun markkinainfrastruktuuri- ja valvontapaketesta (MISP). Keskustelussa ei saavutettu uusia avauksia, vaan jäsenmaat toistivat puheenvuoroissaan pitkälti jo aikaisemmissa keskusteluissa kuultuja ajatuksia. Komission aikeet saada selkeää tukea ministereiltä valvontakysymyksissä vesittyivät.

Muissa asioissa puheenjohtaja ja komissio kertoivat ajankohtaisista rahoitusmarkkinasääntelyhankkeista.

Neuvosto kävi näkemystenvaihdon Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyssodan talous- ja rahoitusvaikutuksista komission tilannekatsauksen jälkeen. Puheenvuoroissa toivottiin Ukrainan tukilainapaketin nopeaa toimeenpanoa sekä kannustettiin Ukrainaa jatkamaan uudistusten tekemistä. Keskustelussa nousi esiin myös Eurooppa-neuvoston linjaus pysäytetyistä varoista.

Neuvosto kävi näkemystenvaihdon EU-lainsäädännön taloudellisista seurauksista puheenjohtajan aineiston pohjalta. Jäsenvaltiot pitivät asiaa tärkeänä.

Talouden elpymisen asiakohdassa neuvosto hyväksyi Tanskan päivitetyn elpymis- ja palautumissuunnitelman ja komissio antoi tilannekatsauksen elpymis- ja palautumistukivälineen toimeenpanosta.

Puheenjohtaja ja komissio kertoivat G20-maiden valtiovarainministerien ja keskuspankkien pääjohtajien 16. huhtikuuta 2026 pidetyn kokouksen annista.

Euroryhmä kävi keskustelun yhteisen valvontamekanismin puheenjohtajan Claudia Buchin ja yhteisen kriisinratkaisuneuvoston puheenjohtajan Dominique Laboureux'n alustusten pohjalta.

Euroryhmä laajennetussa kokoonpanossa käsitteli Lähi-idän konfliktin vaikutusta EU:n talouteen ja keskusteli kriisin ratkaisemiseksi toteutettavista politiikkatoimenpiteistä. Euroryhmä laajennetussa kokoonpanossa kuuli myös toimenpiteistä EU:n pääomamarkkinoiden kehittämiseksi ja yritysten rahoitusolosuhteiden parantamiseksi. Euroryhmä laajennetussa kokoonpanossa sai lisäksi päivityksen teknisellä tasolla saavutetusta edistymisestä ja digitaalisen rahoituksen työn seuraavista vaiheista.

Ehdotus neuvoston asetukseksi Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) ja Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) pääsystä arvonlisäverotietoihin unionin tasolla

Asiakohdassa saavutettiin neuvoston yleisnäkemyksellä ehdotuksesta neuvoston asetukseksi Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) ja Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) pääsystä arvonlisäverotietoihin unionin tasolla.

Puheenjohtaja ja komissio pitivät alustuksissaan ehdotusta tärkeänä prioriteettina EU:ssa, sillä vuosittain menetetään miljardien eurojen arvosta verotuloja rajat ylittävien alv-petosten johdosta. Komission mukaan alv-vaje oli vuonna 2023 n. 128 miljardia. Komissio hyväksyi myös puheenjohtajan kompromissiehdotuksen, mutta jätti kaksi lausumaa pöytäkirjaan; ensimmäisen koskien Eurofisc-verkoston konsultoimista ja toisen koskien OLAF:in tarvetta koordinoita työtä jäsenvaltioiden viranomaisten kanssa.

Puheenjohtaja kertoi, että seuraavaksi asetusteksti menee juristi-lingvistien käsittelyyn ja odotetaan Euroopan parlamentin lausuntoa, jonka jälkeen neuvosto voi lopulta hyväksyä asian A-asiakohtana.

Rahoitusmarkkinoiden ja valvonnan integraation edistämispaketti (MISP)

Ecofin-neuvosto kävi ohjauskeskustelun markkinaintegraatio- ja valvontapakettista (MISP). Puheenjohtaja oli laatinut asiasta keskustelupaperin, joka sisälsi kaksi kysymyskokonaisuutta: 1) keskitetyn valvonnan yhteisöllinen soveltamisala ja kriteerit valvonnan piiriin päättämisestä sekä 2) Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (ESMA) hallintorakenne.

Komissio painotti tarvetta edetä paketissa sekä keskitetyn valvonnan hyötyjä. Se korosti erityisesti tarvetta antaa poliittinen viesti etenemiseen.

Keskustelussa ei saavutettu uusia avauksia, vaan jäsenmaat toistivat puheenvuoroissaan pitkälti jo aikaisemmissa keskusteluissa kuultuja ajatuksia – toki täsmentäen näkökulmiaan erityisesti valvonnan osalta. Komission aikeet saada selkeää tukea ministereiltä valvontakysymyksissä vesittyivät. Keskustelua käytiin täysi pöytäkierrös. Ns. keskitettyyn ESMA-valvontaan myönteisesti suhtautuivat erityisesti Espanja, Italia, Ranska, Alankomaat ja Kreikka. Kriittisesti keskitettyä valvontaa ja sen etuja kohtaan suhtautuivat Slovenia, Unkari, Tšekki ja Luxemburg. Useissa puheenvuoroissa esitettiin erilaisia mielipiteitä ESMA:n hallintorakenteesta. Erityisesti tarve selkeyttää ESMA:n ja kansallisten valvojien välistä roolijakoa nousi esiin. Muita esiin nousseita teemoja olivat muun muassa ESMA:n täysvalvonta kryptovaratoimijoiden osalta, kulujen kurissa pitäminen sekä tuplavalvonnan riskit. Nopeaa etenemistä paketissa tukivat edelleen muutamat jäsenmaat, mutta tuleva puheenjohtajavaltio Irlanti painotti realistisuutta neuvotteluiden aikataulussa.

Suomen puheenvuorossa pidettiin tärkeänä keskitetyn valvonnan roolia markkinoiden luottamuksen rakentamisessa. Lisäksi esille nostettiin muun muassa tarve selkeyttää yleisesti ehdotettua ESMA:n hallintorakennetta, ESMA:n ja kansallisten valvojien välistä roolijakoa sekä arvopaperikeskusten resilienssinäkökulmat.

Muut asiat/ Tilannekatsaus vireillä oleviin rahoituspalvelualan lainsäädäntöhankkeisiin

Puheenjohtaja ja komissio antoivat vakioasiakohdassa katsauksen avoimena olevista hankkeista. Muutamat jäsenmaat käyttivät puheenvuoron, jossa ne pitivät tärkeänä vähittäissijoittajastrategian (RIS) uudelleen avaamista, sillä ne eivät olleet tyytyväisiä nykyiseen kompromissitekstiin.

Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen talous- ja rahoitusvaikutukset

Neuvosto kävi näkemystenvaihdon Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyssodan talous- ja rahoitusvaikutuksista.

Komissio kertoi tilannekatsauksessaan, että Ukrainan 90 mrd. euron tukilainapaketin kaikki kolme keskeistä lakiehdotusta on nyt hyväksytty. Komissio kertoi myös tukilainapaketin toimeenpanon valmistelun etenemisestä. Tukea kanavoidaan makrotaloudellisen rahoitusavun (MFA) kautta, johon liittyen komissio ja Ukraina keskustelevat yhteisymmärrysasiakirjasta (MoU). Lisäksi tukea kanavoidaan olemassa olevan Ukrainan tukivälineen kautta, johon liittyen on aloitettu Ukraina-suunnitelman päivityksen valmistelu. Ennen ensimmäistä maksuerää tulee sopia vielä lainasopimuksesta Ukrainan kanssa. Lisäksi komissio päivitti Ukrainan tukivälineen ja nk. ERA-lainojen maksatusten etenemisestä sekä kertoi lyhyesti Venäjän talouden windfall-tuotoista, mutta myös sen talouden rakenteellisista ongelmista. Komissio piti 20. pakotepakettia tärkeänä ja paineen jatkamista.

Jäsenvaltioiden puheenvuoroissa, Suomi mukaan lukien, kiiteltiin Ukrainan tukilainapaketin hyväksyntää ja toivottiin sen nopeaa toimeenpanoa sekä kannustettiin Ukrainaa jatkamaan uudistuksia. Esille nousi myös keskustelujen jatkaminen Venäjän pysäytetyistä varoista Eurooppa-neuvoston linjauksen mukaisesti. Suomen puheenvuorossa todettiin lisäksi, että tulee varmistaa Ukrainan kyky puolustautua Venäjän hyökkäystä vastaan niin kauan kuin se on tarpeen. Lisäksi korostettiin Ukrainan jo saavuttaneen merkittävää edistystä korruption torjunnassa.

EU-lainsäädännön taloudelliset seuraukset

Asiakohdassa käytiin keskustelu puheenjohtajan kysymysten sekä pj:n päivittämän yhteenvetotaulukon (EU-lainsäädännön hyödyistä ja kokonaiskustannuksista) pohjalta.

Komissio totesi, että pitäisi tarkastella myös kustannussäästöjä ja hyötyjä, sillä niiden nettovaikutus antaisi paremman yleiskuvan. Viime vuonna komissio julkaisi 10 ns. omnibus-ehdotusta, joilla tavoiteltiin noin 15 miljardin euron säästöjä. Komissio viittasi myös viime viikolla julkaisemaansa "A Simpler, Clearer and Better Enforced EU Rulebook" -tiedonantoon, joka sisältää toimia eri osa-alueilla. Sen mukaan säädökset tulee suunnitella alusta alkaen helposti ymmärrettäviksi, sovellettaviksi ja valvottaviksi. Lisäksi tulee kehittää vaikutustenarviointeja, laajentaa niiden käyttöä myös kiireellisissä tapauksissa ja tehdä kuulemisista joustavampia sekä luoda yhteinen menetelmä toimielinten välille muutosten arvioimiseksi. Sääntelyä tulee myös "perata" poistamalla ristiriitaisuuksia, vanhentuneita ja päällekkäisiä tai liian monimutkaisia sääntöjä erityisesti keskeisillä politiikka-aloilla. Jäsenvaltioiden ylimääräistä lisäsääntelyä ("gold-plating") tulee myös vähentää. Lisäksi täytäntöönpanoa tulee tehostaa ja nopeuttaa kaikilla politiikka-alueilla.

Jäsenvaltiot, Suomi mukaan lukien, pitivät asiaa tärkeänä ja huomauttivat esimerkiksi, että vaikutustenarvioinneissa on parantamisen varaa. Puheenvuoroissa korostettiin myös sitä, että yksinkertaistamisella ja kustannusten vähentämisellä on myös yhteys EU:n kilpailukykyyn. Suomen puheenvuorossa pidettiin tärkeänä muun muassa varmistaa, että uuden lainsäädännön hyödyt ovat suuremmat kuin siitä aiheutuvat kustannukset.

Puheenjohtaja tekee toukokuun lopun kilpailukykyneuvoston keskustelujen jälkeen kirjeen neuvostossa käydyistä keskusteluista ja vien sen sitten yleisten asioiden neuvostoon.

Taloudellinen elpyminen Euroopassa: Elpymis- ja palautumistukivälineen mukaiset neuvoston täytäntöönpanopäätökset

Asiakohdassa hyväksyttiin Tanskan päivitetty elpymis- ja palautumistukisuunnitelma.

Komissio antoi tilannekatsauksen elpymis- ja palautumistukivälineen (RRF) toimeenpanosta. Tähän mennessä RRF-välineestä on myönnetty 405 mrd. euroa (n. 70 %), josta avustusosan osuus on noin 247 mrd. euroa. Komissio muistutti, että ennen elokuun päivämäärää on vielä arvioitava noin 2800 tavoitetta ja välitavoitetta. Komissio julkaisi ohjeistusta RRF-välineen loppuunsaattamiseen sekä kävi läpi keskeiset päivämäärät loppuvuoden osalta.

G20-maiden valtiovarainministerien ja keskuspankkien pääjohtajien 16. huhtikuuta 2026 pidetyn kokouksen seuranta

Puheenjohtaja ja komissio kertoivat G20-maiden valtiovarainministerien ja keskuspankkien pääjohtajien 16. huhtikuuta 2026 pidetyn kokouksen annista. Puheenjohtaja oli kierrättänyt kirjeen jäsenvaltioille asiasta. EU on painottanut jatkuvaa ja horjumatonta tukea Ukrainalle ja tätä jatkettiin G20-kokouksessa.

Puheenjohtaja totesi, että asiaan palataan heinäkuussa, jolloin on tarkoitus hyväksyä EU:n yhteiset linjaukset elokuun G20-kokoukseen.

Suomen edustajat
Pysyvä edustaja Jori Arvonon ja virkamiesvaltuuskunta

Euroryhmä

1. Pankkiunionin tilannekatsaus, ml. raportointi operatiivisista näkökohdista

Euroryhmä kävi keskustelun yhteisen valvontamekanismin puheenjohtajan Claudia Buchin ja yhteisen kriisinratkaisuneuvoston puheenjohtajan Dominique Laboueix'n alustusten pohjalta. Kuulemiset ovat osa puolivuositista raportointia. Alustuksissa nousi esille, että Euroopan pankkisektori on kestävä. Keskustelussa keskityttiin pankkien operatiiviseen häiriönsietokykyyn kyberturvallisuuden ja tekoälyn käytön osalta.

Lisäksi euroryhmä keskusteli rajat ylittävistä pankkiasioista Euroopan pankkiliiton puheenjohtajan Slawomir Krupan kanssa. Keskustelussa keskityttiin rajat ylittävän pankkitoiminnan ja konsolidoinnin esteisiin sekä pankkien mittakaavaan, erityisesti niiden teknologiainvestointien osalta suhteessa kansainvälisiin kilpailijoihin.

Euroryhmä laajennetussa kokoonpanossa

1. Lähi-idän kriisin vaikutukset EU:n talouteen ja politiikkatoimet

Euroryhmä laajennetussa kokoonpanossa käsittelee Lähi-idän konfliktin vaikutusta EU:n talouteen ja keskusteli kriisin ratkaisemiseksi toteutettavista politiikkatoimenpiteistä. Keskusteluun osallistui Oya Celasun, Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) Eurooppa-osaston varajohtaja.

IMF:n alustuksessa nousi esille, että Euroopan lähtötilanne ennen konfliktia on ollut vahva, mutta kriisin vaikutukset eivät jakaudu tasaisesti. Energian nettotuojiin ja talouksiin, joilla on rajallinen finanssipoliittinen liikkumavara, kohdistuu suurempaa painetta. Poliittikkatoimien olisi oltava varovaisia, hyvin suunniteltuja ja kohdennettuja. IMF totesi vielä, että noin 70 % vuonna 2022 toteutetuista toimista oli joko kohdentamattomia tai väärästi hintoja tai molempia. IMF muistutti myös siitä, että energiatehokkuuden parannukset ja puhtaampi energialähteiden yhdistelmä ovat tehneet Euroopasta kestävämmän.

Laajennetun kokoonpanon keskustelussa nousi esille, että epävarmuutta on edelleen runsaasti liittyen energian hintoihin, inflaatioon ja kasvuun. Sekä kotitaloudet että yritykset toimivat erittäin vaativassa ympäristössä, ja jopa vaikeimpiin skenaarioihin olisi syytä varautua. Keskustelussa nousi esille myös, että tiivis ja koordinoitu yhteistyö EU-maiden välillä ja tilanteen järjestelmällinen seuranta on välttämätöntä mitä tulee erityisesti tukitoimiin. Euroalue on osoittanut kestävyyttä ja esimerkiksi työmarkkinat ovat edelleen vahvat, ja työttömyys on historiallisen matalaa.

2. Kukies-Noyer Financing Innovative Ventures in Europe -raportin esittely

Euroryhmä laajennetussa kokoonpanossa kuuli myös toimenpiteistä EU:n pääomamarkkinoiden kehittämiseksi ja yritysten rahoitusolosuhteiden parantamiseksi koko Euroopassa Christian Noyerin ja Jörg Kukiesin esiteltyä suosituksensa startup- ja scale-up-yritysten yksityisen pääoman saatavuuden parantamiseksi. Euroryhmä keskustelee pääomamarkkinaunionin edistymisestä taas lokakuussa.

3. Digitaalinen rahoitus: tilannekatsaus työn etenemisestä

Euroryhmä laajennetussa kokoonpanossa sai lisäksi päivityksen teknisellä tasolla saavutetusta edistymisestä ja digitaalisen rahoituksen työn seuraavista vaiheista. Tavoitteena on hyväksyä yhteinen eurooppalainen poliittinen linja heinäkuussa.

Suomen edustajat

Kansainvälisten ja rahoitusmarkkina-asioiden alivaltiosihteeri Leena Mörttinen ja EU- ja kansainvälisten asioiden sihteeristön päällikkö Marketta Henriksson (VM).